

Negace v logickém programování

Negativní znalost

- logické programy vyjadřují **pozitivní znalost**
- **negativní literály**: pozice určena definicí Hornových klauzulí
  - ⇒ nelze vyvodit **negativní** informaci z logického programu
- každý predikát definuje úplnou relaci
- negativní literál **není** logickým důsledkem programu

Negativní znalost

- logické programy vyjadřují **pozitivní znalost**
- **negativní literály**: pozice určena definicí Hornových klauzulí
  - ⇒ nelze vyvodit **negativní** informaci z logického programu
  - každý predikát definuje úplnou relaci
  - negativní literál **není** logickým důsledkem programu
- relace vyjádřeny explicitně v nejmenším Herbrandově modelu
  - $nad(X, Y) : -na(X, Y). \quad na(c, b).$
  - $nad(X, Y) : -na(X, Z), nad(Z, Y). \quad na(b, a).$
  - nejmenší Herbrandův model: $\{na(b, a), na(c, b), nad(b, a), nad(c, b), nad(c, a)\}$

Negativní znalost

- logické programy vyjadřují **pozitivní znalost**
- **negativní literály**: pozice určena definicí Hornových klauzulí
  - ⇒ nelze vyvodit **negativní** informaci z logického programu
  - každý predikát definuje úplnou relaci
  - negativní literál **není** logickým důsledkem programu
- relace vyjádřeny explicitně v nejmenším Herbrandově modelu
  - $nad(X, Y) : \neg na(X, Y). \quad na(c, b).$
  - $nad(X, Y) : \neg na(X, Z), nad(Z, Y). \quad na(b, a).$
  - nejmenší Herbrandův model: $\{na(b, a), na(c, b), nad(b, a), nad(c, b), nad(c, a)\}$
- ani program ani model nezahrnují negativní informaci
  - a není nad c , a není na c
  - i v realitě je negativní informace vyjádřena explicitně zřídka, např. jízdní řád

Předpoklad uzavřeného světa

- neexistence informace chápána jako opak:
předpoklad uzavřeného světa (*closed world assumption, CWA*)
- převzato z databází
- určitý vztah platí **pouze** když je vyvoditelný z programu.
- „odvozovací pravidlo” (A je (uzavřený) term): $\frac{P \neq A}{\neg A}$ (CWA)

Předpoklad uzavřeného světa

- neexistence informace chápána jako opak:
předpoklad uzavřeného světa (*closed world assumption, CWA*)
- převzato z databází
- určitý vztah platí **pouze** když je vyvoditelný z programu.
- „odvozovací pravidlo” (A je (uzavřený) term): $\frac{P \not\equiv A}{\neg A}$ (CWA)
- pro SLD-rezoluci: $P \not\equiv nad(a, c)$, tedy lze podle CWA odvodit $\neg nad(a, c)$

Předpoklad uzavřeného světa

- neexistence informace chápána jako opak:
předpoklad uzavřeného světa (*closed world assumption, CWA*)
- převzato z databází
- určitý vztah platí **pouze** když je vyvoditelný z programu.
- „odvozovací pravidlo” (A je (uzavřený) term): $\frac{P \neq A}{\neg A}$ (CWA)
- pro SLD-rezoluci: $P \neq nad(a, c)$, tedy lze podle CWA odvodit $\neg nad(a, c)$
- problém: není rozhodnutelné, zda daná atomická formule je logickým důsledkem daného logického programu.
  - nelze tedy určit, zda pravidlo CWA je aplikovatelné nebo ne
- CWA v logickém programování obecně nepoužitelná.

Negace jako neúspěch (*negation as failure*)

- slabší verze CWA: **definitivně neúspěšný (*finitely failed*) SLD-strom** cíle : $\neg A$
: $\neg A$ má definitivně (konečně) neúspěšný SLD-strom **(*negation as failure*, NF)**
 $\neg A$
- **normální cíl**: cíl obsahující i negativní literály
  - : $\neg nad(c, a)$, $\neg nad(b, c)$.

Negace jako neúspěch (*negation as failure*)

- slabší verze CWA: **definitivně neúspěšný (*finitely failed*) SLD-strom** cíle : $\neg A$
: $\neg A$ má definitivně (konečně) neúspěšný SLD-strom **(*negation as failure*, NF)**
 $\neg A$
- **normální cíl**: cíl obsahující i negativní literály
  - : $\neg nad(c, a)$, $\neg nad(b, c)$.
- rozdíl mezi CWA a NF
  - program $nad(X, Y) : \neg nad(X, Y)$, cíl : $\neg \neg nad(b, c)$
  - neexistuje odvození cíle podle NF, protože SLD-strom : $\neg nad(b, c)$ je nekonečný
  - existuje odvození cíle podle CWA, protože neexistuje vyvrácení : $\neg nad(b, c)$

Negace jako neúspěch (*negation as failure*)

- slabší verze CWA: **definitivně neúspěšný (*finitely failed*) SLD-strom** cíle : $\neg A$
: $\neg A$ má definitivně (konečně) neúspěšný SLD-strom **(*negation as failure*, NF)**
 $\neg A$
- normální cíl**: cíl obsahující i negativní literály
  - : $\neg nad(c, a)$, $\neg nad(b, c)$.
- rozdíl mezi CWA a NF
  - program $nad(X, Y)$: $\neg nad(X, Y)$, cíl : $\neg \neg nad(b, c)$
  - neexistuje odvození cíle podle NF, protože SLD-strom : $\neg nad(b, c)$ je nekonečný
  - existuje odvození cíle podle CWA, protože neexistuje vyvrácení : $\neg nad(b, c)$
- CWA i NF jsou nekorektní: A není logickým důsledkem programu P
- řešení: definovat programy tak, aby jejich důsledkem byly i negativní literály
zúplnění logického programu

Podstata zúplnění logického programu

- převod všech **if** příkazů v logickém programu na **iff**
  - $nad(X, Y) : \neg na(X, Y).$
 $nad(X, Y) : \neg na(X, Z), nad(Z, Y).$
  - lze psát jako: $nad(X, Y) : \neg (na(X, Y)) \vee (na(X, Z), nad(Z, Y)).$
  - zúplnění: $nad(X, Y) \leftrightarrow (na(X, Y)) \vee (na(X, Z), nad(Z, Y)).$

Podstata zúplnění logického programu

- převod všech **if** příkazů v logickém programu na **iff**
  - $nad(X, Y) : \neg na(X, Y)$.
 $nad(X, Y) : \neg na(X, Z), nad(Z, Y)$.
  - lze psát jako: $nad(X, Y) : \neg (na(X, Y)) \vee (na(X, Z), nad(Z, Y))$.
  - zúplnění: $nad(X, Y) \leftrightarrow (na(X, Y)) \vee (na(X, Z), nad(Z, Y))$.
  - X je nad Y **právě tehdy, když alespoň jedna z podmínek platí**
  - tedy **pokud žádná z podmínek neplatí, X není nad Y**

Podstata zúplnění logického programu

- převod všech **if** příkazů v logickém programu na **iff**
  - $nad(X, Y) : \neg na(X, Y).$
 $nad(X, Y) : \neg na(X, Z), nad(Z, Y).$
  - lze psát jako: $nad(X, Y) : \neg (na(X, Y)) \vee (na(X, Z), nad(Z, Y)).$
  - zúplnění: $nad(X, Y) \leftrightarrow (na(X, Y)) \vee (na(X, Z), nad(Z, Y)).$
  - X je nad Y **právě tehdy, když alespoň jedna z podmínek platí**
  - tedy **pokud žádná z podmínek neplatí, X není nad Y**
- kombinace klauzulí je možná pouze pokud mají identické hlavy
  - $na(c, b).$
 $na(b, a).$
  - lze psát jako: $na(X_1, X_2) : \neg X_1 = c, X_2 = b.$
 $na(X_1, X_2) : \neg X_1 = b, X_2 = a.$
  - zúplnění: $na(X_1, X_2) : \neg (X_1 = c, X_2 = b) \vee (X_1 = b, X_2 = a).$

Zúplnění programu

- **Zúplnění programu** P je: $\text{comp}(P) := \text{IFF}(P) \cup \text{CET}$
- Základní vlastnosti:
  - $\text{comp}(P) \models P$
  - do programu je přidána pouze negativní informace

Zúplnění programu

- **Zúplnění programu** P je: $\text{comp}(P) := \text{IFF}(P) \cup \text{CET}$
- Základní vlastnosti:
  - $\text{comp}(P) \models P$
  - do programu je přidána pouze negativní informace
- **IFF(P)**: spojka $:-$ v $\text{IF}(P)$ je nahrazena spojkou $\leftrightarrow$
- **IF(P)**: množina všech formulí $\text{IF}(q, P)$
pro všechny predikátové symboly q v programu P
- $\text{def}(p/n)$ predikátu p/n množina všech klauzulí predikátu p/n

IF(q, P)

$$na(X_1, X_2) : \underbrace{-\exists Y(X_1 = c, X_2 = b, f(Y))}_{na(c, b) : -f(Y)} \vee (X_1 = b, X_2 = a, g).$$

● q/n predikátový symbol programu P $na(b, a) : -g.$

● $X_1, \dots, X_n$ jsou „nové“ proměnné, které se nevyskytují nikde v P

● Necht' C je klauzule ve tvaru

$$q(t_1, \dots, t_n) : -L_1, \dots, L_m$$

kde $m \geq 0$, $t_1, \dots, t_n$ jsou termy a $L_1, \dots, L_m$ jsou literály.

Pak označme $E(C)$ výraz $\exists Y_1, \dots, Y_k(X_1 = t_1, \dots, X_n = t_n, L_1, \dots, L_m)$

kde $Y_1, \dots, Y_k$ jsou všechny proměnné v C .

IF(q, P)

$$na(X_1, X_2) : \underline{-\exists Y(X_1 = c, X_2 = b, f(Y))} \vee (X_1 = b, X_2 = a, g).$$

● q/n predikátový symbol programu P $\underline{na(c, b) : -f(Y)}$. $na(b, a) : -g$.

● $X_1, \dots, X_n$ jsou „nové“ proměnné, které se nevyskytují nikde v P

● Necht' C je klauzule ve tvaru

$$q(t_1, \dots, t_n) : -L_1, \dots, L_m$$

kde $m \geq 0$, $t_1, \dots, t_n$ jsou termy a $L_1, \dots, L_m$ jsou literály.

Pak označme $\mathbf{E}(C)$ výraz $\exists Y_1, \dots, Y_k(X_1 = t_1, \dots, X_n = t_n, L_1, \dots, L_m)$

kde $Y_1, \dots, Y_k$ jsou všechny proměnné v C .

● Necht' $def(q/n) = \{C_1, \dots, C_n\}$.

Pak formuli $\mathbf{IF}(q, P)$ získáme následujícím postupem:

$$q(X_1, \dots, X_n) : -\mathbf{E}(C_1) \vee \mathbf{E}(C_2) \vee \dots \vee \mathbf{E}(C_j) \quad \text{pro } j > 0 \text{ a}$$

$$q(X_1, \dots, X_n) : -\square \quad \text{pro } j = 0 \text{ [} q/n \text{ není v programu } P \text{]}$$

Clarkova Teorie Rovnosti (CET)

všechny formule jsou univerzálně kvantifikovány:

1. $X = X$

2. $X = Y \rightarrow Y = X$

3. $X = Y \wedge Y = Z \rightarrow X = Z$

4. pro každý f/m : $X_1 = Y_1 \wedge \dots \wedge X_m = Y_m \rightarrow f(X_1, \dots, X_m) = f(Y_1, \dots, Y_m)$

5. pro každý p/m : $X_1 = Y_1 \wedge \dots \wedge X_m = Y_m \rightarrow (p(X_1, \dots, X_m) \rightarrow p(Y_1, \dots, Y_m))$

6. pro všechny různé f/m a g/n , ($m, n \geq 0$): $f(X_1, \dots, X_m) \neq g(Y_1, \dots, Y_n)$

7. pro každý f/m : $f(X_1, \dots, X_m) = f(Y_1, \dots, Y_m) \rightarrow X_1 = Y_1 \wedge \dots \wedge X_m = Y_m$

8. pro každý term t obsahující X jako vlastní podterm: $t \neq X$

$X \neq Y$ je zkrácený zápis $\neg(X = Y)$

Korektnost a úplnost NF pravidla

- **Korektnost NF pravidla:** Necht' P logický program a $: \neg A$ cíl.
Jestliže $: \neg A$ má definitivně neúspěšný SLD-strom,
pak $\forall (\neg A)$ je logickým důsledkem $\text{comp}(P)$ (nebo-li $\text{comp}(P) \models \forall (\neg A)$)

Korektnost a úplnost NF pravidla

- **Korektnost NF pravidla:** Necht' P logický program a $: \neg A$ cíl.
Jestliže $: \neg A$ má definitivně neúspěšný SLD-strom,
pak $\forall (\neg A)$ je logickým důsledkem $\text{comp}(P)$ (nebo-li $\text{comp}(P) \models \forall (\neg A)$)
- **Úplnost NF pravidla:** Necht' P je logický program. Jestliže $\text{comp}(P) \models \forall (\neg A)$,
pak existuje definitivně neúspěšný SLD-strom $: \neg A$.
  - zůstává problém: není rozhodnutelné, zda daná atomická formule je logickým důsledkem daného logického programu.
  - teorém mluví pouze o **existenci** definitivně neúspěšného SLD-stromu
  - definitivně (konečně) neúspěšný SLD-strom sice existuje, ale nemusíme ho nalézt
    - např. v Prologu: může existovat konečné odvození, ale program přesto cyklí (Prolog nenajde definitivně neúspěšný strom)

Korektnost a úplnost NF pravidla

- **Korektnost NF pravidla:** Necht' P logický program a $: \neg A$ cíl.
Jestliže $: \neg A$ má definitivně neúspěšný SLD-strom,
pak $\forall (\neg A)$ je logickým důsledkem $\text{comp}(P)$ (nebo-li $\text{comp}(P) \models \forall (\neg A)$)
- **Úplnost NF pravidla:** Necht' P je logický program. Jestliže $\text{comp}(P) \models \forall (\neg A)$,
pak existuje definitivně neúspěšný SLD-strom $: \neg A$.
  - zůstává problém: není rozhodnutelné, zda daná atomická formule je logickým důsledkem daného logického programu.
  - teorém mluví pouze o **existenci** definitivně neúspěšného SLD-stromu
  - definitivně (konečně) neúspěšný SLD-strom sice existuje, ale nemusíme ho nalézt
    - např. v Prologu: může existovat konečné odvození, ale program přesto cyklí (Prolog nenajde definitivně neúspěšný strom)
- Odvození pomocí NF pouze **test**, nelze **konstruovat** výslednou substituci
  - v $(\text{comp}(P) \models \forall (\neg A))$ je A všeob. kvantifikováno, v $\forall (\neg A)$ nejsou volné proměnné

Normální a stratifikované programy

- **normální program:** obsahuje negativní literály v pravidlech
- problém: existence zúplnění, která nemají žádný model
  - $p : -\neg p.$ zúplnění: $p \leftrightarrow \neg p$
- rozdělení programu na vrstvy
  - vynucují použití negace relace pouze tehdy pokud je relace úplně definovaná

Normální a stratifikované programy

- **normální program:** obsahuje negativní literály v pravidlech
- problém: existence zúplnění, která nemají žádný model
  - $p : \neg \neg p.$ zúplnění: $p \leftrightarrow \neg p$
- rozdělení programu na vrstvy
  - vynucují použití negace relace pouze tehdy pokud je relace úplně definovaná
  - $a.$ $a.$
 $a : \neg \neg b, a.$ $a : \neg \neg b, a.$
 $b.$ $b : \neg \neg a.$
stratifikovaný   není stratifikovaný

Stratifikované programy II

- program je **m -stratifikovaný** $\iff m$ je nejmenší index takový, že $S_0 \cup \dots \cup S_m$ je množina všech predikátových symbolů z P
- **Věta:** Zúplnění každého stratifikovaného programu má Herbrandův model.
  - $p : -\neg p.$ nemá Herbrandův model
  - $p : -\neg p.$ ale není stratifikovaný

Stratifikované programy II

- program je **m -stratifikovaný** $\iff m$ je nejmenší index takový, že $S_0 \cup \dots \cup S_m$ je množina všech predikátových symbolů z P
- **Věta:** Zúplnění každého stratifikovaného programu má Herbrandův model.
  - $p : -\neg p.$ nemá Herbrandův model
  - $p : -\neg p.$ ale není stratifikovaný
- stratifikované programy nemusí mít **jedinečný** minimální Herbrandův model
  - $cykli : -\neg zastavi.$
  - dva minimální Herbrandovy modely: $\{cykli\}, \{zastavi\}$
  - důsledek toho, že $cykli : -\neg zastavi.$ je ekvivalentní $cykli \vee zastavi$

SLDNF rezoluce: úspěšné odvození

- NF pravidlo:
$$\frac{\vdash \neg C. \text{ má konečně neúspěšný SLD-strom}}{\vdash C}$$
- Pokud máme negativní podcíl $\neg C$ v dotazu G , pak hledáme důkaz pro C
- **Pokud odvození C selže (strom pro C je konečně neúspěšný), pak je odvození G (i $\neg C$) celkově úspěšné**

nahore(X) : $\neg \neg \text{blokovany}(X)$.

blokovany(X) : $\neg \text{na}(Y, X)$.

na(a, b).

SLDNF rezoluce: úspěšné odvození

- NF pravidlo:
$$\frac{:- C. \text{ má konečně neúspěšný SLD-strom}}{\neg C}$$
- Pokud máme negativní podcíl $\neg C$ v dotazu G , pak hledáme důkaz pro C
- Pokud odvození C selže (strom pro C je konečně neúspěšný), pak je odvození G (i $\neg C$) celkově úspěšné

$nahore(X) : \neg \neg blokovany(X).$

$blokovany(X) : \neg na(Y, X).$

$na(a, b).$

$:- nahore(c).$

yes

$$\begin{array}{c} :- nahore(c). \\ | \\ :- \neg blokovany(c). \end{array}$$

$:- blokovany(c).$

$$\begin{array}{c} | \\ :- na(Y, c). \end{array}$$

$$\begin{array}{c} | \\ FAIL \end{array}$$

$\Rightarrow$ úspěšné odvození

SLDNF rezoluce: neúspěšné odvození

- NF pravidlo:
$$\frac{\neg C. \text{ má konečně neúspěšný SLD-strom}}{\neg C}$$
- Pokud máme negativní podcíl $\neg C$ v dotazu G , pak hledáme důkaz pro C
- Pokud existuje vyvrácení C s prázdnou substitucí (strom pro C je konečně úspěšný), pak je odvození G (i $\neg C$) celkově neúspěšné

$nahore(X) : \neg \neg blokovany(X).$

$blokovany(X) : \neg na(Y, X).$

$na(_, _).$

SLDNF rezoluce: neúspěšné odvození

- NF pravidlo:
$$\frac{:- C. \text{ má konečně neúspěšný SLD-strom}}{\neg C}$$
- Pokud máme negativní podcíl $\neg C$ v dotazu G , pak hledáme důkaz pro C
- Pokud existuje vyvrácení C s prázdnou substitucí (strom pro C je konečně úspěšný), pak je odvození G (i $\neg C$) celkově neúspěšné

$nahore(X) : \neg \neg blokovany(X).$

$blokovany(X) : \neg na(Y, X).$

$na(., .).$

$:- nahore(X).$

no

$$\begin{array}{c} :- nahore(X). \\ | \\ :- \neg blokovany(X). \end{array}$$

$$\begin{array}{c} :- blokovany(X). \\ | \\ :- na(Y, X). \\ | \\ \square \end{array}$$

$\Rightarrow$ **neúspěšné odvození**

SLDNF rezoluce: uvázlé odvození

- NF pravidlo:
$$\frac{\neg C \text{ má konečně neúspěšný SLD-strom}}{\neg C}$$
- Pokud máme negativní podcíl $\neg C$ v dotazu G , pak hledáme důkaz pro C
- Pokud existuje vyvrácení C s neprázdnou substitucí (strom pro C je konečně úspěšný), pak je odvození G (i $\neg C$) uvázlé

$nahore(X) : \neg \neg blokovany(X)$.

$blokovany(X) : \neg na(Y, X)$.

$na(a, b)$.

SLDNF rezoluce: uvázlé odvození

- NF pravidlo:
$$\frac{\text{:- } C. \text{ má konečně neúspěšný SLD-strom}}{\text{:- } C}$$
- Pokud máme negativní podcíl $\text{:- } C$ v dotazu G , pak hledáme důkaz pro C
- Pokud existuje vyvrácení C s neprázdnou substitucí (strom pro C je konečně úspěšný), pak je odvození G (i $\text{:- } C$) uvázlé

$\text{nahore}(X) : \text{:- } \neg \text{blokovaný}(X).$

$\text{blokovaný}(X) : \text{:- } \text{na}(Y, X).$

$\text{na}(a, b).$

$\text{:- } \text{nahore}(X).$

$$\begin{array}{c} \text{:- } \text{nahore}(X). \\ | \\ \text{:- } \neg \text{blokovaný}(X). \end{array}$$

$\text{:- } \text{blokovaný}(X).$

$$\begin{array}{c} | \\ \text{:- } \text{na}(Y, X). \\ | \quad [Y/a, X/b] \\ \square \\ [X/b] \end{array}$$

$\Rightarrow$ **uvázlé odvození**

SLD⁺ odvození

● P je normální program, G_0 normální cíl, R selekční pravidlo:

SLD⁺-odvození G_0 je buď konečná posloupnost

$$\langle G_0; C_0 \rangle, \dots, \langle G_{i-1}; C_{i-1} \rangle, G_i$$

nebo nekonečná posloupnost

$$\langle G_0; C_0 \rangle, \langle G_1; C_1 \rangle, \langle G_2; C_2 \rangle, \dots$$

kde v každém kroku $m + 1$ ($m \geq 0$), R vybírá **pozitivní literál** v G_m a dospívá k G_{m+1} obvyklým způsobem.

SLD⁺ odvození

- P je normální program, G_0 normální cíl, R selekční pravidlo:

SLD⁺-odvození G_0 je buď konečná posloupnost

$$\langle G_0; C_0 \rangle, \dots, \langle G_{i-1}; C_{i-1} \rangle, G_i$$

nebo nekonečná posloupnost

$$\langle G_0; C_0 \rangle, \langle G_1; C_1 \rangle, \langle G_2; C_2 \rangle, \dots$$

kde v každém kroku $m + 1$ ($m \geq 0$), R vybírá **pozitivní literál** v G_m a dospívá k G_{m+1} obvyklým způsobem.

- konečné SLD⁺-odvození může být:

1. **úspěšné:** $G_i = \square$

2. **neúspěšné**

3. **blokové:** G_i je negativní (např. $\neg A$)

SLDNF rezoluce: pojmy

● Úroveň cíle

- P normální program, G_0 normální cíl, R selekční pravidlo:

úroveň cíle G_0 se rovná

● $0 \iff$ žádné SLD^+ -odvození s pravidlem R není blokováno

● $k + 1 \iff$ maximální úroveň cílů : $\neg A$,

které ve tvaru $\neg A$ blokují SLD^+ -odvození G_0 , je k

- nekonečná úroveň cíle: **blokováné SLDNF odvození**

SLDNF rezoluce: pojmy

● Úroveň cíle

- P normální program, G_0 normální cíl, R selekční pravidlo:

úroveň cíle G_0 se rovná

● $0 \iff$ žádné SLD⁺-odvození s pravidlem R není blokováno

● $k + 1 \iff$ maximální úroveň cílů : $\neg A$,

které ve tvaru $\neg A$ blokují SLD⁺-odvození G_0 , je k

- nekonečná úroveň cíle: **blokováné SLDNF odvození**

● **Množina SLDNF odvození** = $\{(\text{SLDNF odvození } G_0) \cup (\text{SLDNF odvození : } \neg A)\}$

- při odvozování G_0 jsme se dostali k cíli $\neg A$

● SLDNF odvození cíle G ?

SLDNF rezoluce

P normální program, G_0 normální cíl, R selekční pravidlo:

množina SLDNF odvození a podmnožina neúspěšných SLDNF odvození cíle G_0 jsou takové nejmenší množiny, že:

- každé **SLD⁺-odvození** G_0 je SLDNF odvození G_0
- je-li SLD⁺-odvození $\langle G_0; C_0 \rangle, \dots, G_i$ **blokováno na $\neg A$**
  - tj. G_i je tvaru : $- L_1, \dots, L_{m-1}, \neg A, L_{m+1}, \dots, L_n$

pak

SLDNF rezoluce

P normální program, G_0 normální cíl, R selekční pravidlo:

množina SLDNF odvození a podmnožina neúspěšných SLDNF odvození cíle G_0 jsou takové nejmenší množiny, že:

- každé **SLD⁺-odvození** G_0 je SLDNF odvození G_0

- je-li SLD⁺-odvození $\langle G_0; C_0 \rangle, \dots, G_i$ **blokováno na $\neg A$**

- tj. G_i je tvaru : $- L_1, \dots, L_{m-1}, \neg A, L_{m+1}, \dots, L_n$

pak

- **existuje-li SLDNF odvození : $\neg A$** (pod R) s prázdnou cílovou substitucí, pak $\langle G_0; C_0 \rangle, \dots, G_i$ je **neúspěšné SLDNF odvození**

SLDNF rezoluce

P normální program, G_0 normální cíl, R selekční pravidlo:

množina SLDNF odvození a podmnožina neúspěšných SLDNF odvození cíle G_0 jsou takové nejmenší množiny, že:

- každé **SLD⁺-odvození** G_0 je SLDNF odvození G_0

- je-li SLD⁺-odvození $\langle G_0; C_0 \rangle, \dots, G_i$ **blokováno na $\neg A$**

  - tj. G_i je tvaru : $- L_1, \dots, L_{m-1}, \neg A, L_{m+1}, \dots, L_n$

pak

  - **existuje-li SLDNF odvození : $\neg A$** (pod R) s prázdnou cílovou substitucí, pak $\langle G_0; C_0 \rangle, \dots, G_i$ je **neúspěšné SLDNF odvození**

  - je-li **každé úplné SLDNF odvození : $\neg A$ (pod R) neúspěšné** pak

    - $\langle G_0; C_0 \rangle, \dots, \langle G_i, \epsilon \rangle, (: - L_1, \dots, L_{m-1}, L_{m+1}, \dots, L_n)$ je **(úspěšné) SLDNF odvození cíle G_0**

      - ϵ označuje prázdnou cílovou substituci

SLDNF rezoluce

P normální program, G_0 normální cíl, R selekční pravidlo:

množina SLDNF odvození a podmnožina neúspěšných SLDNF odvození cíle G_0 jsou takové nejmenší množiny, že:

- každé **SLD⁺-odvození** G_0 je SLDNF odvození G_0

- je-li SLD⁺-odvození $\langle G_0; C_0 \rangle, \dots, G_i$ **blokováno na $\neg A$**

- tj. G_i je tvaru : $- L_1, \dots, L_{m-1}, \neg A, L_{m+1}, \dots, L_n$

pak

- **existuje-li SLDNF odvození : $\neg A$** (pod R) s prázdnou cílovou substitucí, pak $\langle G_0; C_0 \rangle, \dots, G_i$ je **neúspěšné SLDNF odvození**

- je-li **každé úplné SLDNF odvození : $\neg A$ (pod R) neúspěšné** pak

- $\langle G_0; C_0 \rangle, \dots, \langle G_i, \epsilon \rangle, (: - L_1, \dots, L_{m-1}, L_{m+1}, \dots, L_n)$ je **(úspěšné) SLDNF odvození cíle G_0**

- ϵ označuje prázdnou cílovou substituci

Typy SLDNF odvození

Konečné SLDNF-odvození může být:

1. **úspěšné:** $G_i = \square$

2. **neúspěšné**

3. **uvázlé (*flounder*):**

G_i je negativní ($\neg A$) a $\vdash \neg A$ je úspěšné **s neprázdnou cílovou substitucí**

4. **blokové:** G_i je negativní ($\neg A$) a $\vdash \neg A$ nemá konečnou úroveň.

Korektnost a úplnost SLDNF odvození

● korektnost SLDNF-odvození:

P normální program, $: -G$ normální cíl a R je selekční pravidlo:

je-li θ cílová substituce SLDNF-odvození cíle $: -G$, pak

$G\theta$ je logickým důsledkem $\text{comp}(P)$

Korektnost a úplnost SLDNF odvození

● korektnost SLDNF-odvození:

P normální program, $: -G$ normální cíl a R je selekční pravidlo:

je-li θ cílová substituce SLDNF-odvození cíle $: -G$, pak

$G\theta$ je logickým důsledkem $\text{comp}(P)$

- implementace SLDNF v Prologu není korektní
- Prolog neřeší uvázané SLDNF-odvození (neprázdná substituce)
- použití bezpečných cílů (negace neobsahuje proměnné)

Korektnost a úplnost SLDNF odvození

● korektnost SLDNF-odvození:

P normální program, $: -G$ normální cíl a R je selekční pravidlo:

je-li θ cílová substituce SLDNF-odvození cíle $: -G$, pak

$G\theta$ je logickým důsledkem $\text{comp}(P)$

- implementace SLDNF v Prologu není korektní
- Prolog neřeší uvázané SLDNF-odvození (neprázdná substituce)
- použití bezpečných cílů (negace neobsahuje proměnné)

● úplnost SLDNF-odvození: SLDNF-odvození **není** úplné

● pokud existuje konečný neúspěšný strom $: -A$, pak $\neg A$ platí

ale místo toho se odvozování $: -A$ může zacyklit, tj. SLDNF rezoluce $\neg A$ neodvodí

$\Rightarrow \neg A$ tedy sice platí, ale SLDNF rezoluce ho nedokáže odvodit